

Referèndum Scot-Cat

Algunes veus informades creuen que, en termes de legitimitat política estricta, no caldria fer un referèndum a Catalunya perquè es convertís en un nou Estat europeu i disposés de la capacitat de decisió que tenen, per exemple, Holanda, Finlàndia o Dinamarca. Tan sols caldria atendre a la història i recordar que el país va perdre els seus drets i llibertats col·lectives per la força de les armes. Catalunya va ser conquerida militarment, previ abandonament d'Anglaterra del bàndol austriacista, en el context d'una guerra internacional entre potències europees per la disputa de la corona espanyola a inicis del segle XVIII. Tanmateix, crec que en el context de les democràcies europees del segle XXI, la força de les urnes constitueix un argument incontestable. La gran força política actual dels catalans són els vots.

Atesa l'hostilitat constitucional espanyola vers el pluralisme nacional intern i vers les consultes democràtiques, el referèndum es farà probablement amb regles i observadors internacionals. Qüestió important és decidir quin és el millor moment per fer-lo. Una possibilitat amb clars avantatges seria fer-lo coincidir amb el referèndum d'Escòcia, previst per la tardor del 2014. Si els dos referèndums es fessin el mateix dia, el tema es convertiria immediata-

ment en una "qüestió europea". Seria el dia del referèndum Scot-Cat. Podria ser que els resultats donessin una majoria del sí en un lloc i del no en l'altre. La UE estaria interpellada des del primer moment i hauria d'acomodar al territori que hagués optat per un procés democràtic "d'ampliació interna". Cal "desespanyolitzar" el referèndum. Resulta espectacular el contrast entre el Regne Unit i Espanya. El Govern espanyol està fent el ridícul internacional també en això. Mostra una obsoleta barreja, provinciana i gens liberaldemocràtica, d'arrogància i d'ignorància –la de l'ignorant que fins i tot ignora que ho és.

Es pot esgrimir que la proposta Scot-Cat té un problema de temps. Dos anys poden semblar a alguns un període massa llarg. Des de la perspectiva de tot el que el proper Govern haurà de fer abans del referèndum, especialment en l'àmbit internacional, no és gaire temps. Cal valorar diversos factors, ritmes i escenaris, però, d'entrada, la coincidència dels dos processos ofereix una via per sortir de l'atzucac de l'obsolet marc constitucional espanyol.

Les eleccions al Parlament són un pas important del procés "Catalunya, nou Estat d'Europa". És fonamental que els partits favorables a aquest procés obtinguin la majoria més àmplia possible. Els posicionaments dels partits parlamentaris marquen la conveniència de votar CiU o ICV o ERC o SI. L'espectre és prou ampli. Aquestes eleccions no són com cap de les anteriors. I

el govern que en surti no serà un govern més. És bàsic seguir jugant bé el partit.

Probablement, en els propers mesos hi haurà una aparença d'evolució en l'actitud dels partits espanyols. És difícil que mantinguin la pobresa argumentativa mostrada fins ara, basada només en el suposat anatemà de la "inconstitucionalitat" i en el discurs de la por. Des de les institucions i els partits nacionalistes espanyols es dirà que cal "dialogar", bastir "ponts", refer l'esperit de "consens" de la transició (oblidant els intents de cop d'Estat), es proposaran comissions intergovernamentals... Tot per mostrar a Europa que, malgrat tot, són "civilit-

Si els dos referèndums es fessin el mateix dia, el tema es convertiria immediatament en una "qüestió europea"

zats". Ens diran que ens necessitem mútuament (??), o fins i tot que ens estimen (??). Cants de sirena. Algú pot imaginar-se el PP i el PSOE signant una reforma constitucional (cal l'acord de tots dos) basada en un federalisme plurinacional en el qual Catalunya disposi del concert econòmic, i d'un reconeixement i autogovern nacionals en els àmbits intern i internacional que permeti al catalans ser un actor diferenciat al món?

Perquè es tracta d'això. Amb la primitiva cultura política i el nacionalisme decimonònic que mostren PP i PSOE, imaginar un pacte federal plurinacional és fer un inútil exercici de política-ficció. I ja hem perdut molt temps per la via fracassada dels intents d'acord.

Avis per a federalistes benintencionats: per la via federalista, Espanya mai serà federal. Una federació plurinacional s'entén, l'únic model que podria ser acceptable des de Catalunya. Un model amb trets confederals i asimètrics en què quasi totes les decisions internes i internacionals estiguessin en mans d'una Generalitat protegida constitucionalment (no com ara). Amb models federals uninacionals, el resultat seria fins i tot pitjor que l'Estat de les autonomies. Per aconseguir un acord plurinacional el que ara convé és votar partits favorables a l'Estat propi, no partits federalistes sense idees clares sobre els diferents models federals de la política comparada. A Madrid, el llenguatge que entenen és el de la força. Només des de la contundència dels resultats electorals a favor de l'Estat propi es podria negociar una federació plurinacional. Però aquest model, com deia, està més enllà de les possibilitats mentals dels actors polítics espanyols. Per Catalunya, la via federalista és una via morta.

Al segle XXI, cada cop serà democràticament més inviable mantenir territoris nacionals dins de fronteres en contra de la voluntat majoritària dels seus ciutadans.●